

κανονίζω

κανονίζω, ρ. [<αρχ. κανονίζω <κανών], κανονίζω. **1.** διευθετώ, τακτοποιώ, ρυθμίζω μια υπόθεση, ιδίως παράνομη: «ευτυχώς που κανόνισε τη δουλειά κάποιος γνωστός μου βουλευτής και γλίτωσα την τελευταία στιγμή». (Λαϊκό τραγούδι: *παπούτσια μερακλίδικα από τα παλιατζίδικα. Πήγαινε και κανόνισε, δυο ζευγαράκια ψώνιζε*). **2.** σχεδιάζω, προγραμματίζω να κάνω κάτι: «κανόνισες τίποτα για το βράδυ; || πού κανόνισες να περάσεις τις μέρες των γιορτών;». **3.** ρυθμίζω κάτι σύμφωνα με τις επιδιώξεις μου: «κανόνισα όλες τις υποχρεώσεις μου και νιώθω μια χαρά». (Λαϊκό τραγούδι: *στην πλώρη της βαρκούλας μας έγραψα τ' όνομά σου, το κάθε τι κανόνισα όλα με το κομπάσο*). **4.** συνεννοούμαι κρυφά, παράνομα εκ των προτέρων με κάποιον για κάτι: «κανόνισαν τον τάδε ποδοσφαιρικό αγώνα, ώστε να κερδίσει η ομάδα που κινδυνεύει με υποβιβασμό || κανόνισαν να πάρουν οι δυο τους τη δουλειά και να ρίξουν όλους τους άλλους». **5.** βάζω κάποιον στη θέση του, επαναφέρω κάποιον στην τάξη, τον σωφρονίζω δυναμικά, τον δέρνω: «την τελευταία στιγμή ήρθε ο πατέρας του και τον κανόνισε». **6.** νικώ κάποιον: «εγώ παλεύω μαζί του, γιατί τον κανονίζω ό,τι ώρα θέλω». **7.** σκοτώνω κάποιον: «έβγαλε το περιστροφό του και τον κανόνισε μπροστά στον κόσμο». **8.** επιβάλλω τη σεξουαλική πράξη: «έχει κανονίσει όλες τις γυναίκες της γειτονιάς». (Ακολουθούν 15 φρ.)·

- *δεν ξέρω, κανονίστε τα*, έκφραση αδιαφορίας σε άτομο που μας ζητάει να παρέμβουμε ως διαιτητής στην διένεξη που έχει με κάποιον, συνεννοηθείτε χωρίς τη μεσολάβησή μου: «πες του καμιά καλή κουβέντα για μένα! - Δεν ξέρω, κανονίστε τα». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εγώ*. Συνών. *δεν ξέρω, βρείτε τα ή δεν ξέρω, βρέστε τα / δεν ξέρω, συζητείστε τα / δεν ξέρω, συνεννοηθείτε*·

- *θα σε κανονίσω!* απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον πως θα του τιμωρήσουμε, πως θα του συμπεριφερθούμε με δυναμικό τρόπο, πως θα τον δείρουμε, αν εξακολουθήσει να ενεργεί σε βάρος μας ή εναντίον των συμφερόντων μας: «τώρα μπορείς και κάνεις ό,τι θέλεις, αλλά να ξέρεις πως θα 'ρθει ο καιρός που θα σε κανονίσω!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *έννοια σου και*·

- *θα το κανονίσουμε το πράγμα*, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- *κανονίζω τα πράγματα*, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- *κανονίζω την πορεία μου*, βλ. λ. [πορεία](#)·

- *κανονίζω τους λογαριασμούς μου*, βλ. λ. [λογαριασμός](#)·

- *κανόνισε τη θέση σου!* βλ. λ. *θέση*·

- *κανόνισε την πορεία σου!* βλ. λ. [πορεία](#)·

- *κανονίστε τα*, **α.** συμβουλευτική ή προτρεπτική έκφραση σε δυο άτομα που έχουν διαφορές, να τις λύσουν με ήρεμο διάλογο, με πολιτισμένο τρόπο: «μορφωμένοι άνθρωποι είστε κι οι δυο σας, κανονίστε τα, και μη δίνετε δικαίωμα στον κόσμο να σας σχολιάζει». **β.** πολλές φορές, δηλώνει και αδιαφορία: «τι με νοιάζει εμένα τι θα κάνετε, κανονίστε τα». Συνών. *βρείτε τα ή βρέστε τα / συζητείστε τα / συνεννοηθείτε*·

- *κανονίστηκε (κάτι)*, συμφωνήθηκε, διευθετήθηκε: «τι έγινε με τη δουλειά που ήταν ν' αναλάβεις; -Κανονίστηκε || τι έγινε με κείνη τη διαφορά που είχες με τον τάδε; -Κανονίστηκε»·

- *κανονίστηκε το πράγμα ή το πράγμα κανονίστηκε*, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·

- *τα κανόνισα*, *ρύθμισα*, *συμφώνησα* κάτι σύμφωνα με τις επιδιώξεις μου: «τα κανόνισα να πάρω άδεια». (Λαϊκό τραγούδι: *μη μου τα κάνεις έτσι, βρε γειτόνισσα, με τη μαμά σου, όπως θα ξέρεις, τα κανόνισα*)·

- *τα κανόνισα όλα στο εντάξει*, βλ. λ. [εντάξει](#)·

- *την κανόνισα*, της επέβαλα τη σεξουαλική πράξη: «την είχα όλο το βράδυ στην γκαρσονιέρα μου και την

κανόνισα»·

- τον κανόνισα, τον έδειρα, τον νίκησα: «αρπαχτήκαμε με τον τάδε στα χέρια και τον κανόνισα».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας